

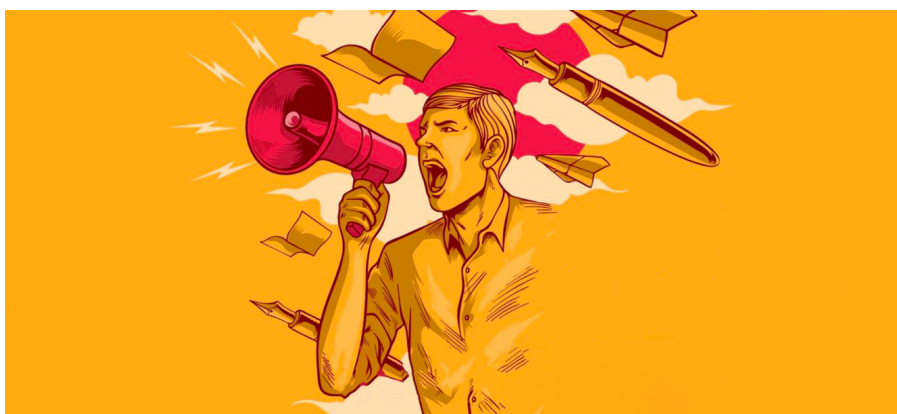
Buletin informativ editat în cadrul inițiativei „Sustținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova”

BULETIN INFORMATIV

NR.2. APRILIE 2020

Cuprins

- 2** **NOUTĂȚI:** Politicile anticorupție în autoritățile publice centrale din Moldova, monitorizate de Transparency International
- 4** **NOUTĂȚI:** Progrese actuale pentru susținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie
- 5** **SONDAJ:** Democrația văzută cu ochi diferiți
- 7** **TRANSPARENȚĂ:** Accesul la informație, „în carantină” în Moldova
- 9** **ANALIZĂ:** Accesul la informație în întreprinderile cu capital public din Republica Moldova
- 12** **EXPERIENȚA SLOVACIEI:** Instituții mai independente în Slovacia
- 14** **INTERNAȚIONAL:** În România a fost lansată prima hartă a transparenței în administrația publică locală

Accesul la informație, fără secrete pentru întreprinderile cu capital public din Moldova

IDIS „Viitorul”, preluând experiența slovacă, a continuat monitorizarea întreprinderilor cu capital public pentru a determina nivelul de transparență în activitatea acestora pentru anul 2019. O atenție sporită în cadrul analizei a fost acordată modului de respectare a legislației privind accesul la informație de către 67 de întreprinderi monitorizate.

Astfel, circa 1/3 din întreprinderi au completat chestionarul, au răspuns la întrebările adresate și le-au expediat către IDIS „Viitorul” și doar patru întreprinderi cu capital public au răspuns unei persoanei fizice la cererera de solicitare a informației și au furnizat informația solicitată.

continuarea la pag.7

NOUTĂȚI

Politicile anticorupție în autoritățile publice centrale din Moldova, monitorizate de Transparency International

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA**

Sursa: www.transparency.md

Transparency International – Moldova a inițiat o nouă etapă de monitorizare a politicilor publice anticorupție, scopul căreia este de a analiza cum autoritățile publice centrale aplică politicile, a identifica eventuale probleme în implementare și elabora propuneri de îmbunătățire a politicilor, inclusiv a cadrului legal.

Obiectul monitorizării l-au constituit asigurarea transparenței decizionale; asigurarea accesului la informații prin paginile web; declararea averilor și intereselor personale; tratarea conflictelor de interese; asigurarea funcționării sistemului de petiționare; transparența și responsabilitatea în gestiunea finanțelor publice. Astfel, au fost monitorizate **12 autorități publice centrale și patru entități din subordine cu risc sporit de corupție.**

Este vorba de Ministerul Justiției (MJ); Ministerul Finanțelor (MF); Ministerul Economiei și Infrastructurii (MEI); Ministerul Afacerilor Interne (MAI); Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC); Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE); Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSNPS); Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM); Serviciul Fiscal de Stat (SFS); Serviciul Vamal (SV); Agenția Proprietății Publice (APP) și Poliția de Frontieră (PF).

Perioada de referință sunt anii 2018-2019, monitorizarea a fost realizată în perioada 15.01– 20.02.20, iar rezultatele au fost făcute publice în luna martie curent. În procesul monitorizării au fost analizate informațiile de pe paginile web ale APC și portalurile guvernamentale (date.gov.md, servicii.gov.md, cariere.gov.md) prin prisma corespunderii actelor normative relevante, solicitate informații oficiale, confruntate datele din diferite surse. În funcție de constatări, autorităților le-au fost atribuite **scoruri la o scară de la 0 la 42**, fiind întocmite clasamente pe fiecare politică în parte.

Rezultatele monitorizării atestă că **majoritatea autorităților publice locale respectă, în mare măsură, cerințele privind conținutul paginilor web.** Rezultatele cele mai bune în aplicarea politicii sunt la Ministerul Justiției (3,3 puncte), Serviciul Fiscal de Stat (3,2) și Ministerul Finanțelor (3,1), mai slabe – la Agenția Proprietății Publice (1,8) și Ministerul Afacerilor Externe (1,5), scorul mediu fiind de 2,6 puncte. Cu toate acestea, există o serie de probleme în aplicarea politicii, inclusiv ce țin de cadrul legal, mecanismul ținerii paginilor web și conținutul acestora.

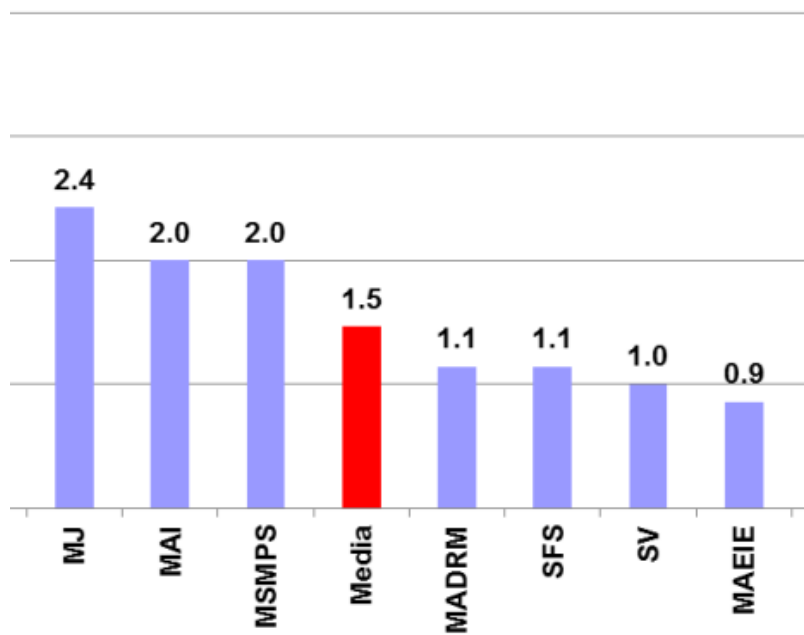
NOUTĂȚI

Politicile anticorupție în autoritățile publice centrale din Moldova, monitorizate de Transparency International

Continuare

În ce privește **transparența decizională**, scorul mediu per politică constituie 1,5 puncte. Chiar dacă toate entitățile au reușit să creeze pe paginile web compartimente dedicate transparenței decizionale, acestea necesită a fi dezvoltate. **O doime din entitățile monitorizate (MAEIE, MECC, MADRM, SV, PF, APP) n-au asigurat adoptarea/disponibilitatea regulilor interne privind transparența decizională.** Este de notat că acestea nu totdeauna sunt plasate la compartimentul dedicat transparenței decizionale (de ex., MF). Persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică este concretizată doar la două entități (MEI, MSMPS), paginile web ale cărora conțin informații exhaustive în acest sens. În cazurile celorlalte entități, informațiile fie sunt indisponibile, fie sunt confuze.

Transparența decizională

Jumătate din entitățile monitorizate (MJ, MF, MEI, MAI, MAEIE, SV) au plasat pe paginile web anunțurile privind organizarea consultării publice. Totuși, este de notat că anunțurile nu totdeauna cuprind elementele obligatorii.

De altfel, în cazul Ministerului Justiției, pe pagina web oficială, pentru anul 2018 nu este nici un anunț, iar pentru anul 2019 – un singur anunț. Toate entitățile, cu excepția Poliției de Frontieră, au plasat pe paginile web proiecte de decizii.

Situația este alta în ceea ce privește **deciziile adoptate**. Practic, toate entitățile monitorizate, cu excepția Ministerului Economiei, nu urmăresc finalitatea procesului de adoptare a deciziilor. O problemă constituie și indisponibilitatea rezultatelor consultării publice, toate entitățile având deficiențe în acest sens. **Tuturor entităților sunt de reproșat nerespectarea termenelor, neidentificarea și nesanționarea cazurilor de încălcare a exigențelor legale.** La fel, jumătate din entitățile monitorizate (MJ, MF, MEI, MAI, MECC, MSMPS) au plasat rapoartele privind transparența procesului decizional pentru anul 2018 pe paginile web. **Nici o autoritate n-a publicat raportul de transparență pentru anul 2019.**

NOUTĂȚI

Progrese actuale pentru susținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie

Mihaela Croitor, IDIS „Viitorul”

În pofida situației de pandemie cu virusul COVID-19 și starea de urgență instalată în Republica Moldova, activitățile proiectului „Susținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova” își continuă cu succes parcursul. Prin urmare, pentru a atinge obiectivele de conștientizare a nivelului democrației în țara noastră și pentru a consolida independența instituțiilor cheie au fost realizate următoarele activități:

- Pregătirea rezultatelor preliminare a sondajului privind evaluarea stării de democrației în Republica Moldova. Sondajul a fost desfășurat pe întreg teritoriul țării, cuprinzând mai multe grupuri ținte de cetățeni. Pentru a fi comparată percepția față de nivelul democrației, același sondaj a fost desfășurat în rândul experților din mai multe domenii și reprezentanții diasporei. La fel, urmează să fie analizată și viziunea mediului de afaceri asupra aceluiași subiect.
- Pentru realizarea clasamentului de transparență și sustenabilitate financiară a companiilor cu capital de stat au fost colectate toate informațiile necesare pentru evaluarea deschiderii acestora pentru publicul larg. Clasamentul din anul curent urmează a fi accesibil în curând pe www.companies.viitorul.org. Aceeași metodologie se aplică și pentru analiza nivelului de transparență și sănătatea financiară a autorităților publice locale de nivelul I și II – www.localbudgets.viitorul.org.

Și pentru ca fiecare cetățean să-și descopere localitate din perspectiva transparenței și să analizeze predispunerea spre deschiderea informațiilor companiilor cu capital de stat, în luna mai 2020, în cadrul unui eveniment public va fi prezentat clasamentul transparenței și a sănătății financiare a administrației publice locale și companiilor cu capital public din Republica Moldova. La fel, vor fi discutate studii de caz care au fost descoperite pe parcursul colectării și analizei informației. Cu toate acestea, luând în considerare situația curentă, mai multe detalii despre eveniment vor fi comunicate ulterior.

SONDAJ

IDIS „Viitorul” desfășoară, cadrul proiectului „Sustținerea democrației, a independenței și transparenței instituțiilor publice-cheie din Republica Moldova” o cercetare amplă despre calitatea democrației în Republica Moldova. Studiul este un raport național desfășurat pe baza unei metodologii coordonate de către INEKO Slovacia, la care experții IDIS „Viitorul” aduc și anumite inovații.

Democrația văzută cu ochi diferiți

Scopul studiului sociologic este evaluarea calității democrației din Republica Moldova în raport cu participarea politică, independența instituțiilor publice, libertăți civile, amploarea corupției etc. Studiul de evaluare a situației actuale și a dezvoltării democrației în Republica Moldova desfășurat de IDIS „Viitorul” și INEKO Slovacia în perioada octombrie 2019-iunie 2020 urmărește sprijinirea dezbaterii publice despre starea actuală a democrației în Republica Moldova în baza datelor rezultatelor unui sondaj efectuat între experți-cheie și reprezentanții diasporei, focus grupuri și rezultate ale unui sondaj de opinie public reprezentativ.

Fiecare din aceste grupuri a fost rugat să evalueze fiecare întrebare de la (-3 puncte: situație extrem de proastă) până la (+3 puncte: situație foarte bună). Astfel, la întrebarea **cum este văzută democrația în Moldova și țările vecine** (România, Ucraina, Federația Rusă) rezultatele sunt destul de interesante prin faptul că există divergențe vizibile în aprecierea democrației văzute de experți, diasporă și populație.

Majoritatea populației este mai puțin categorică și vede lucrurile mult mai pozitiv decât experții și diaspora. În general, notele oferite de populație sunt cu 20% mai bune decât notele oferite de experți. Cei mai categorici și mai nemulțumiți de starea democrației din regiune sunt reprezentanții din diasporă, care au oferit cele mai mici note tuturor.

Punctul discordiei este Federația Rusă. **În timp ce experții apreciază starea democrației din Rusia ca extrem de proastă (-2,47 p.), populația consideră că lucrurile în Rusia sunt relativ bune și nivelul democrației este mult peste cel din Moldova (+0,22 p.).**

SONDAJ

Democrația văzută cu ochi diferiți

Continuare

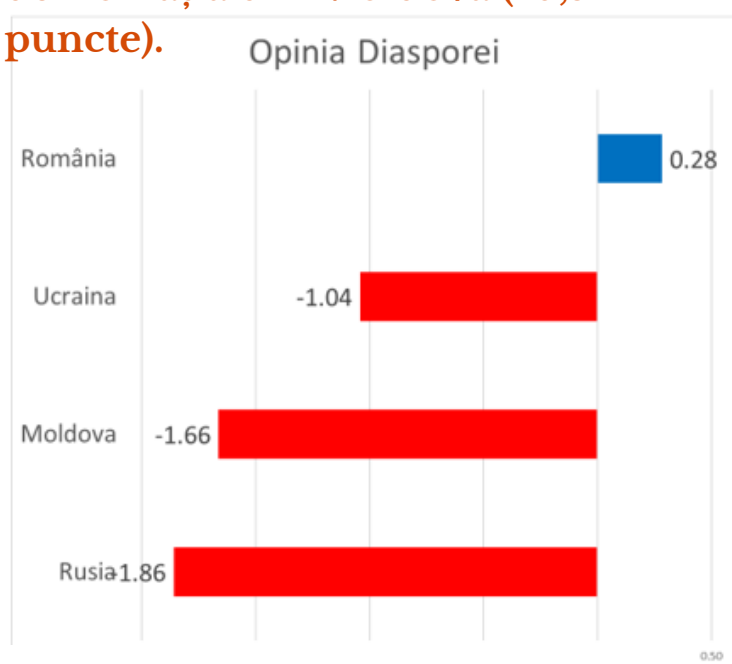
Totuși, în rândul tuturor respondenților există două consensuri clare. Prin urmare, **România** este unica țară din regiune, care este apreciată pozitiv la capitolul democrație de toate grupurile intervievate. Astfel, populația a oferit +0,77 puncte, experții au fost ceva mai rezervați oferind o medie de +0,66 puncte, iar diaspora a dat ce mai mic calificativ +0,28 puncte.

Populația are cea mai rezervată opinie față de democrația din Moldova (-0,54 puncte). Atât diaspora, cât și experții consideră că democrația în Moldova este într-o stare foarte proastă, fiind devansați doar de Rusia. La acest capitol diaspora este chiar mai categorică decât experții cu (-1,66) față de experți care au oferit (-1,15 p.).

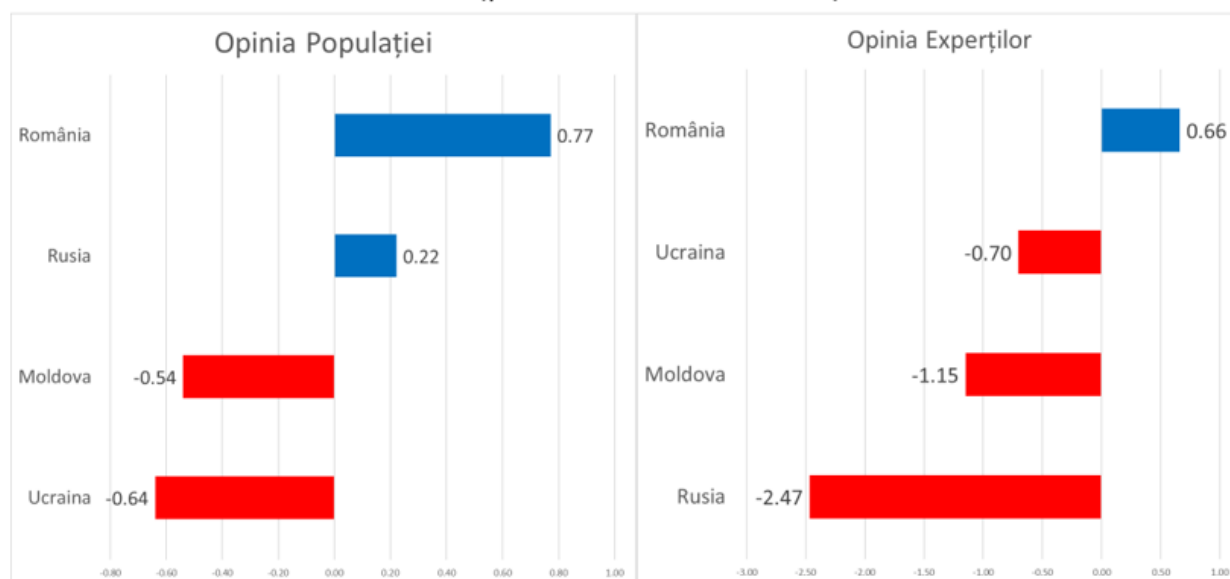
În același timp, Ucraina este văzută de toți ca o țară cu democrație slabă comparabilă cu cea din Moldova.

Veaceslav Ioniță, IDIS „Viitorul”

Un alt consens este **democrația precară în Republica Moldova, unde toți o consideră destul de proastă. Populația are cea mai rezervată opinie față de democrația din Moldova (-0,54 puncte).**

Cum ați evalua calitatea democrației în următoarele țări?
(pe o scară de la -3 la +3)

TRANSPARENȚĂ

Accesul la informație, „în carantină” în Moldova

Odată cu declanșarea pandemiei de Covid-19, mai multe guverne ale lumii au luat decizii privind limitarea accesului la informație pentru jurnaliști, inclusiv prin prelungirea termenelor de răspuns la solicitările acestora pe subiecte de interes public. În Moldova, perioada a fost extinsă de la 15 la 45 de zile. În timp ce mai mulți jurnaliști s-au arătat indignați de decizie, juriștii amintesc că restricțiile privind accesul la informație trebuie să fie proporționale interesului cetățenilor.

În Republica Moldova, termenele legale pentru soluționarea solicitărilor de acces la informații și a petițiilor s-a triplat. Decizia se conține în prima dispoziție a Comisiei pentru Situații Excepționale, emisă pe 18 martie, și este valabilă pe durata stării de urgență, potrivit documentului, adică până pe 15 mai. Termenul obișnuit de satisfacere a unor astfel de cereri este de maxim 15 zile lucrătoare și poate fi prelungit cu cel mult 5 cinci zile în cazul în care se referă la un volum mare de informații. Astfel, triplarea duratei de furnizare a răspunsurilor ar însemna 45 de zile lucrătoare, iar în unele cazuri - 60 de zile.

„Nepăsarea autorităților față de jurnaliști și de public”

Jurnalista de investigație Lilia Zaharia consideră că din cauza extinderii termenului de satisfacere a cererilor suferă atât jurnaliștii, cât și cetățenii care vor să primească informații actualizate.

„Triplarea termenului de furnizare a informației în situația stării de urgență demonstrează din nou nepăsarea autorităților față de jurnaliști și de public, deoarece dacă presa nu are acces la informații de interes public, atât de necesară în această perioadă, cititorii, telespectatorii, radioascultătorii sunt cei în pierdere”, explică Lilia Zaharia.

Ziarista admite că în această perioadă autoritățile se află sub presiunea gestionării stării de criză, dar consideră că

„lipsa de comunicare, de transparență a activității acestor autorități nu face decât să amplifice hăul informațional”.

TRANSPARENȚĂ

Dreptul de acces la informație „nu este absolut”

Jurista Tatiana Puiu argumentează că dreptul de acces la informație „nu este unul absolut și poate fi limitat pe perioada stării de urgență”. Potrivit ei, guvernele din țările afectate de coronavirus și-au redus activitățile ca să se concentreze pe gestionarea epidemiei. „În asemenea condiții, realizarea dreptului de acces la informație poate fi restrânsă din simplul motiv că furnizorii de informații nu vor fi capabili să răspundă în termen”, a explică experta. Jurista consideră că cea mai bună soluție pentru a nu admite îngrădiri ale libertății de exprimare este ca autoritățile să ofere informație veridică, actuală și completă.

Jurista subliniază că guvernele dispun de recomandări ale organizațiilor internaționale privind modul în care să acționeze pe timp de criză și că este important să le urmeze. Un exemplu ar fi Consiliul Europei: „Consiliul a publicat un set de recomandări și instrumente, destinat guvernelor, despre cum să facă față pandemiei astfel încât să fie respectate principiile democratice, statul de drept și drepturile omului.

Conform acestui document, «accesul publicului la informații trebuie gestionat pe baza principiilor existente stabilite în jurisprudența CtEDO. Orice restricție privind accesul la informații trebuie să fie excepțională și proporțională cu scopul de a proteja sănătatea publică».

Până la urmă, alegerea între abuzul de putere și buna guvernare le aparține autorităților”.

Solicitați de Media Azi să explice raționamentele privind triplarea termenului de furnizare a informațiilor publice, reprezentanții Guvernului au declarat că vor reveni cu un răspuns „în termenii legali prevăzuți”. Răspunsul nu a parvenit însă până la publicarea materialului.

Sursa: www.media-azi.md

ANALIZĂ

Accesul la informație în întreprinderile de stat, municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale din Republica Moldova

IDIS „Viitorul”, preluând experiența slovacă, a continuat monitorizarea întreprinderilor de stat, municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale din Republica Moldova (în continuare - întreprinderi cu capital public) pentru a determina nivelul de transparență în activitatea acestora pentru anul 2019.

O atenție sporită în cadrul analizei a fost acordată modului de respectare a legislației privind accesul la informație de către 67 de întreprinderi monitorizate. Reieșind din prevederile Legii nr.982/2000 privind accesul la informație, persoanele fizice și juridice au dreptul de a solicita, în baza unei cereri scrise, orice informație, cu excepțiile stabilite de legislație, aflate în posesia furnizorilor de informații, iar aceștia au obligația să le furnizeze solicitanților.

Potrivit legii privind accesul la informație, unii din posesorii informațiilor oficiale sunt persoanele juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale. Întreprinderile cu capital public interpretează aceste prevederi în sensul că ele nu se aplică întreprinderilor de stat, întreprinderi municipale și societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat sau municipale. Pentru evitarea oricărui interpretări, **se impune modificarea legii privind accesul la informație în vederea includerii întreprinderilor de stat /municipale și societăților cu cotă parte de stat/municipale în calitate de furnizori de informații, care au obligația să le furnizeze solicitanților.**

Acest fapt este necesar și în contextul în care avem art.18 alin.(4) din legea privind întreprinderile de stat și municipale nr.246/2017, în conformitate cu care aceste întreprinderi au obligația de a satisface interesul public onorând solicitările din partea instituțiilor mass-media și a societății civile în strictă conformitate cu legislația cu privire la accesul la informație.

În procesul monitorizării nivelului de transparență în cadrul întreprinderilor cu capital public, IDIS „Viitorul” a expediat chestionare în adresa întreprinderilor monitorizate, cu solicitarea mai multor informații publice. Drept rezultat, circa 1/3 din cele 67 de întreprinderi monitorizate au completat chestionarul, au răspuns la întrebările adresate și le-au expediat către IDIS „Viitorul”. Totodată, la inițiativa IDIS „Viitorul”, o persoană fizică terță a înaintat cereri către întreprinderi, prin care s-a solicitat o anumită informație publică și anume „suma totală de bani achitată de către întreprindere în anul 2019 la achiziționarea hârtiei A4 pentru imprimante și copiatoare”.

ANALIZĂ

Astfel, a fost verificat modul cum reacționează întreprinderile la solicitările de informații adresate de către persoanele fizice. Prin urmare, patru întreprinderi cu capital public au răspuns persoanei fizice și au furnizat informația solicitată, cu mențiunea că una din întreprinderi a furnizat răspunsul cu depășirea termenilor legali.

„La cererea petiționarului misterios, șapte întreprinderi au adresat e-mail petiționarului în care l-au întrebat scopul acestuia în obținerea informațiilor solicitate și au solicitat alte date și informații suplimentare pentru a-și justifica cererea de acces la informații. În speță, legea cu privire la accesul la informație prevede doar trei cerințe pentru o solicitare a informațiilor și anume a) detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate (a unei părți sau unor părți ale acesteia); b) modalitatea acceptabilă de primire a informației solicitate; c) date de identificare ale solicitantului (art.12). Plus la aceasta, avem art.10 alin.(3) în conformitate cu care orice persoană care solicită acces la informații în conformitate legea este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Despre avantajele privatizării în condiții de transparență a vorbit și ex-ministrul economiei Alexandr Muravschi. Însă el s-a arătat nedumerit, de ce socialiștii, care au pledat mereu pentru prezența statului în economie, doresc să scape de această întreprindere, iar partidele proeuropene de dreapta care, conform doctrinei lor, ar trebui să susțină venirea unui investitor privat pe piață, critică această idee.

Unele întreprinderi invocă că informațiile ce se referă la activitatea întreprinderilor reprezintă secret comercial, protejat de lege (din 1.03.2019 reglementările privind secretul comercial se cuprind doar în Codul civil nr.1107/2002, modernizat prin legea nr.133/2018). Însă, **nu toate informațiile pot fi catalogate drept secrete comerciale**, or, pentru aceasta, informațiile respective trebuie să îndeplinească un șir de cerințe cumulative, stipulate expres în Codul civil. **În esență, activitatea întreprinderilor prezintă interes public, acestea fiind fondate de către autorități publice**, care le-au transmis în administrare, fie ca aport în capitalul social anumite bunuri proprietate de stat/municipală, care le permite să desfășoare o anumită activitate economică, iar acestea din urmă transferă din profitul lor sume de bani către bugetul de stat/municipal.

Aici observăm și anumite cauze judiciare, care ar putea reprezenta bune practici. În speță, Asociația Presei Independente a solicitat de la ÎS „Poșta Moldovei” informații despre firmele care au prestat servicii de construcție și renovare a oficiilor poștale, precum și sumele de bani care au fost investite. Întreprinderea refuză să ofere informația pentru că „nu este permisă divulgarea informațiilor ce țin de administrare, finanțe, care ar putea aduce la atingerea intereselor întreprinderii”. Totodată, se mai invocă motivul că informația cerută conține date cu caracter comercial, că Poșta Moldovei nu ar fi furnizor de informații publice și că Asociația Presei Independente, fiind o organizație non-guvernamentală, nu poate fi solicitant de informație. După un an și nouă luni, trei procese de judecată, care finalizează cu decizia de obligare a furnizării informațiilor, și o procedură de executare silită, ÎS „Poșta Moldovei” a oferit informațiile de interes public.

ANALIZĂ

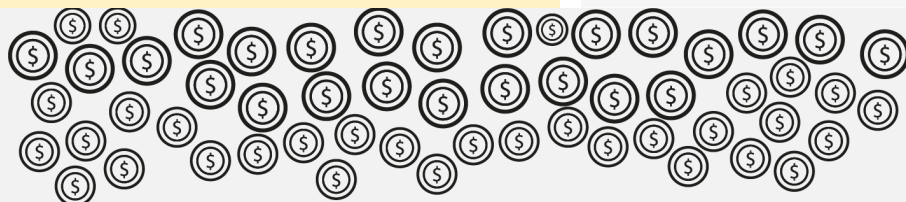
Un aspect care favorizează refuzul cu rea-intenție a întreprinderilor de a furniza informații solicitanților sunt și sancțiunile nesemnificative pentru refuzul cererilor de acces la informație.

Or, potrivit art.71 din Codul contravențional nr.218/2008, încălcarea legislației privind accesul la informație se sancționează cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale aplicată persoanei fizice (adică de la 450 la 750 lei), cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere (adică de la 900 lei la 1500 lei).

Există un articol similar și în Codul penal nr.985/2002, care prevede amendă de la 500 la 650 unități convenționale (de la 25000 la 32500), însă e mai dificil de demonstrat intenția făptuitorului și daunele în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei care a solicitat informații referitoare la ocrotirea sănătății populației, la securitatea publică, la protecția mediului.

Toate cele relatate subliniază **necesitatea reglementării exprese în legislație a obligației întreprinderilor cu capital public de a răspunde la cererile solicitanților și de a furniza informațiile cu caracter public**, eventual cu precizarea care sunt acele informații publice deținute de respectivele întreprinderi. La fel, e necesar de instituit mecanisme viabile de responsabilizare a subiecților care încălcă legislația privind accesul la informație.

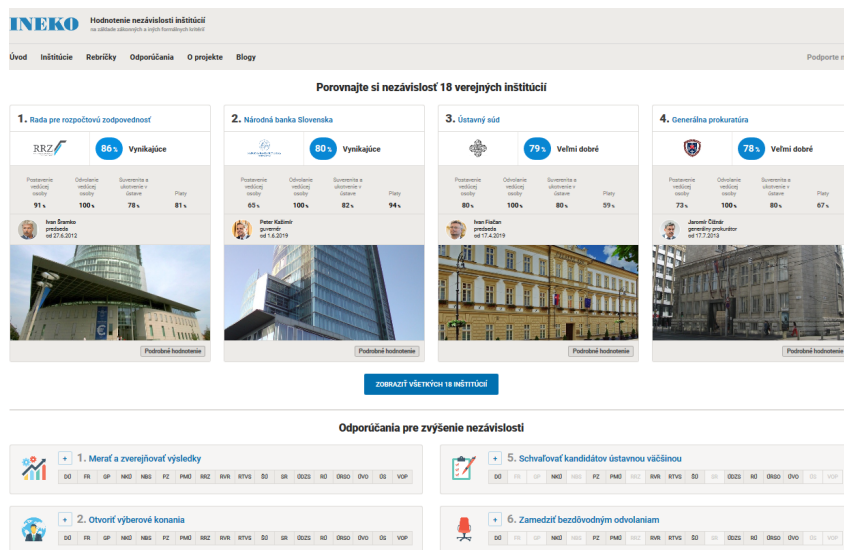
Viorel Pîrvan, IDIS „Viitorul”

EXPERIENȚA SLOVACIEI

Slovacia, ca țară care acum doar trei decenii a devenit o democrație, trebuie să acorde o atenție specială atunci când alocă puterea. Cea mai mare parte a puterii legislative și executive este deținută de membrii Parlamentului și de Guvern, în timp ce conduita lor este controlată, reglementată și monitorizată de instituții, ceea ce ar trebui să contribuie la prevenirea utilizării lor greșite pentru câștig personal.

Instituții mai independente în Slovacia

Cu toate acestea, în anii trecuți, am observat că multe instituții au fost preluate de grupuri și persoane, care colaborează cu mafia sau care servesc politicieni în locul publicului. Recent, mai mulți judecători au fost arestați sub acuzația de corupție, în timp ce fostul procuror general Dobroslav Trnka este în prezent cercetat cu privire la suspiciunea de abuz de putere. În plus, în această lună a fost arestat fostul președinte al Administrației Rezervelor Materiale de Stat, iar fostul șef al Agenției de Plăți Agricole este cercetat, ambii în urma scandalurilor de corupție.

Aceste exemple confirmă faptul că chiar și instituțiile care au autoritatea de a controla funcționarii guvernamentali trebuie monitorizate. Misiunea proiectului nostru a preluat acest obiectiv, INEKO începând investigațiile cu privire la modul în care sunt instituite unele dintre cele mai proeminente și puternice instituții publice și modul în care acestea funcționează.

La începerea proiectului de evaluarea independenței instituțiilor, am analizat cât de multă independență dețin aceste instituții din punct de vedere legal. Rezultatul acestor eforturi este metodologia de evaluare a independenței funcțiilor publice.

Accentul este pus pe autonomia președintelui instituției, împărțirea puterii în cadrul instituției, teama potențială de represalii din partea superiorilor care duce la servilitatea conducerii, autoritatea instituției și stimulente financiare pentru a nu se angaja în acte de corupție.

Astfel, 18 dintre cele mai proeminente instituții din Slovacia au fost evaluate pe baza acestei metodologii, rezultând o evaluare a independenței lor.

Rezultatele au fost publicate pe site-ul www.institucie.ineko.sk și sunt actualizate în mod regulat.

EXPERIENȚA SLOVACIEI

Scopul proiectului este de asemenea să susțină aceste instituții în consolidarea independenței lor. Ne propunem să realizăm acest lucru, oferindu-le recomandări detaliate despre ce ar trebui să îmbunătățească și oferindu-le o platformă pentru a-și exprima opinia privilegiată asupra acestui subiect. Aceste recomandări, împreună cu feedback-ul instituțiilor, sunt publicate pe site-ul web.

Anul trecut, în urma lansării versiunii actualizate a clasamentului, mai multe instituții ne-au contactat pentru a discuta modul în care aceste recomandări ar putea fi cel mai bine aplicate. De atunci, colaborăm strâns cu Oficiul pentru Achiziții Publice, transmițând cererea noastră noului Guvern, solicitând consolidarea independenței acestora. Întrucât acest parteneriat s-a dovedit benefic, implicarea instituțiilor în discuție a devenit o parte vitală a proiectului și intenționăm să o facem mai intens în viitor.

În 2020, odată cu noua ediție a clasamentului celor mai transparente instituții, vom extinde evaluarea de către alte opt instituții, care sunt considerate cruciale în protejarea democrației și monitorizarea guvernului, a funcționarilor publici și a altor instituții publice, ajungând la 26 de instituții în total.

Alzbeta Tibenska, analist INEKO

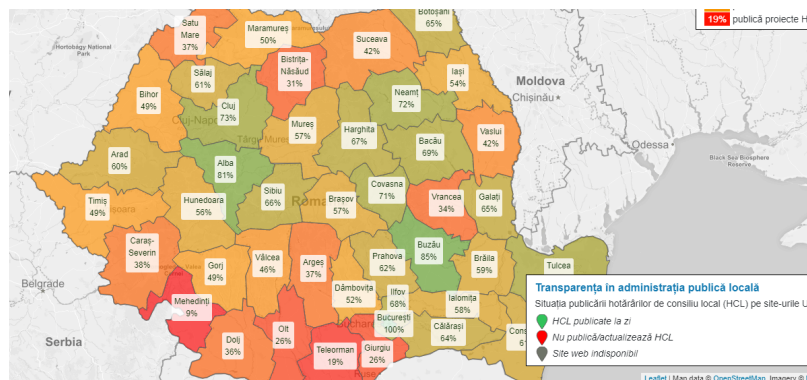
În România a fost lansată prima hartă a transparenței în administrația publică locală

Sursa: www.usr.ro

Prima hartă a transparenței în administrația publică locală a fost lansată pe 10 martie în România. Harta se găsește pe www.hcl.usr.ro/transparenta/ și prezintă modul în care primăriile își îndeplinesc obligațiile legale referitoare la publicarea hotărârilor de consiliu local și a proiectelor de hotărâre.

Principalul său avantaj este că oferă într-un singur loc date despre toate cele 3 200 de unități administrativ-teritoriale din România: adresele web ale site-urilor primăriilor, datele de contact, modul în care se publică proiecte și hotărâri de consiliu local precum și linkuri de acces direct la informații privind achizițiile publice și informații financiare ale localității.

„Publicarea hotărârilor de consiliu local, a proiectelor de hotărâri, a bugetelor locale, asigură o mai mare transparență a modului în care se iau decizii la nivel local. Cetățenii fiecărei comunități au dreptul să fie informați cu privire la procesul decizional și să-l îmbunătățească prin depunerea unor inițiative cetățenești și participarea la dezbaterile publice legate de proiectele de hotărâri”, au declarat Ștefan Cioc și Florin Naidin, programatorii care au făcut posibil acest proiect.

Statistici harta transparenței

Date la nivel de țară

Total UAT: **3.186**, din care:

Publică HCL: **1.656** (52%)

Publică proiecte HCL: **604** (19%)

UAT cu site web funcțional: **2.869** (90%)

Date pe județe

Alba	63 (81%) publică HCL	39 (50%) publică proiecte HCL	74 (95%) au site web funcțional
Arad	47 (60%) publică HCL	11 (14%) publică proiecte HCL	71 (91%) au site web funcțional
Argeș	38 (37%) publică HCL	14 (14%) publică proiecte HCL	91 (89%) au site web funcțional
Bacău	64 (69%) publică HCL	11 (12%) publică proiecte HCL	82 (88%) au site web funcțional
Bihor	49 (49%) publică HCL	14 (14%) publică proiecte HCL	86 (85%) au site web funcțional
Bistrița-Năsăud	19 (31%) publică HCL	14 (23%) publică proiecte HCL	53 (85%) au site web funcțional

Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Administrativ a devenit obligatorie publicarea de către fiecare primărie a unui Monitor Oficial Local, cu propunerile de hotărâri și hotărârile de consiliu local. Acesta trebuie identificat distinct în cadrul site-ului propriu, iar Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice trebuie să preia link-urile pe pagina sa. Din păcate, la momentul de față, nu toate primăriile respectă prevederile de mai sus, iar pagina de pe site-ul Ministerului este în construcție.

Dintre toate UAT-urile din România, doar jumătate publică integral hotărârile de consiliu local și numai 19% publică proiectele pentru a informa cetățenii și a le da posibilitatea de a-și exprima opiniile înainte de a discuta și lua hotărâri importante pentru comunitate.